

Jeroen Windmeijer

# De offers

UITGEVERIJ  
**XL**  
DEVENTER

Voor onze moeder

De HEER sprak tot Mozes: ‘Zeg tegen de Israëlieten: Iedere Israëliet of vreemdeling in Israël die een van zijn kinderen offert aan de Moloch, moet sterven. Het volk van het land moet hem stenigen. Ik treed persoonlijk op tegen zo iemand en verwijder hem uit zijn volk. Door een van zijn kinderen te offeren aan de Moloch heeft hij mijn heiligdom verontreinigd en mijn heilige naam ontwijd.’

*Leviticus 20: 1-3*

Zoveel immers heeft God van de wereld gehouden, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft geschonken, zodat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven bezit.

*Johannes 3: 16*

Wij moeten Pachamama, Moeder Aarde, offers brengen, zodat het goed met ons zal gaan. Zij zegent ons met dieren, met voedsel, met een goede oogst. Zij zegt tegen ons: ‘Als je aan mij geeft, zal ik ook aan jullie geven.’

Don Lucas, Aymara-indiaan, Bolivia







# Proloog

*[Op de tafel ligt een grote, wat ouderwets ogende bijbel, opengeslagen bij het tweeëntwintigste hoofdstuk van Genesis. De vader tilt zijn achtjarige zoon – in pyjama, de natte haartjes netjes gekamd – op schoot.]*

VADER: Vandaag lezen we een belangrijk verhaal uit de Bijbel. Het gaat over de aartsvader Abraham en zijn zoon Isaäk. Het is een heel beroemd verhaal met een belangrijke les, ook voor ons vandaag nog. Abraham luisterde goed naar wat God hem zei en gehoorzaamde zijn hemelse Vader in alles, net zoals wij dat zouden moeten doen.

*[Hij omvat het rechterhandje van zijn zoon met zijn eigen rechterhand, zodat ze samen met hun wijsvingers de tekst goed kunnen volgen. Met gedragen stem begint hij het hoofdstuk voor te lezen.]*

VADER: Hierna gebeurde het dat God Abraham op de proef stelde. Hij zei tegen hem: ‘Abraham.’ En Abraham antwoordde: ‘Hier ben ik.’ Hij zei: ‘Ga met Isaäk, uw zoon, uw enige, die u liefhebt, naar het land van de Moria, en draag hem daar, op de berg die Ik u zal aanwijzen, als brandoffer op.’

*[Verschrikt kijkt de zoon op naar zijn vader.]*

ZOON: Wat is een brandoffer, papa?

VADER: Dat is... Vroeger brachten ze offers, een dier bijvoorbeeld. Dat werd gedood en daarna verbrand. De rook steeg dan omhoog, naar God toe. Het was een soort cadeautje voor God om Hem te bedanken voor alles.

ZOON: En Abraham gaat Isaäk verbranden?

*[De zoon probeert zich los te wurmen, maar zijn vader weerhoudt hem.]*

VADER: Wees maar niet bang, jongen. Hier luister, het verhaal loopt goed af.

*[De jongen geeft zijn verzet op, maar ontspant toch niet helemaal. De vader leest verder.]*

VADER: De volgende ochtend zadelde Abraham zijn ezel, nam twee knechten en zijn zoon Isaäk met zich mee, en kloofde hout voor het brandoffer. Daarna ging hij op weg naar de plaats die God hem aangewezen had. Op de derde dag zag Abraham in de verte de plaats liggen. Toen zei Abraham tegen zijn



knechten: ‘Jullie blijven hier bij de ezel; ik ga met de jongen naar daarginds. Nadat wij ons in aanbidding neergebogen hebben, komen wij weer terug.’ Daarop liet Abraham zijn zoon Isaäk het hout voor het brandoffer dragen; zelf droeg hij het vuur en het offermes. Zo gingen zij samen op weg. Toen zei Isaäk tegen zijn vader Abraham: ‘Vader.’ Abraham antwoordde: ‘Hier ben ik, mijn zoon.’ Isaäk zei: ‘Wij hebben wel vuur en hout, maar waar is het offerdier?’ Abraham antwoordde: ‘God zelf zal wel voor het offerdier zorgen, mijn zoon.’ En samen gingen zij verder.

*[De jongen beweegt weer onrustig.]*

ZOON: Maar Abraham weet toch dat hij Isaäk dood gaat maken? Hij liegt tegen Isaäk.

VADER: *[Begint wat ongeduldig te worden.]* Luister nou maar gewoon even. Ik zou het niet voorlezen als ik niet wist hoe het af zou lopen, toch? Hier, we gaan verder. Toen zij de plaats die God hem had aangewezen bereikten, bouwde Abraham daar een altaar, stapelde er het hout op, bond zijn zoon Isaäk vast en legde hem op het altaar, boven op het hout. Toen Abraham echter zijn hand uitstak naar het mes om daarmee zijn zoon te offeren, riep de engel

van de Heer hem vanuit de hemel toe: ‘Abraham, Abraham!’ En Abraham antwoordde: ‘Hier ben ik.’ En Hij zei: ‘Raak de jongen met geen vinger aan en doe hem niets! Ik weet nu dat u God vreest, want u hebt Mij uw zoon, uw enige, niet willen onthouden.’ Abraham keek om zich heen en zag een ram die met zijn hoorns in het struikgewas vastzat. Hij greep de ram en droeg die als brandoffer op, in plaats van zijn zoon.

*[De vader kijkt de zoon aan.]*

VADER: Zie je nou wel, ik zei je toch dat het goed af zou lopen.

ZOON: Niet voor die ram.

VADER: Nee, maar wel voor Isaäk.

ZOON: Maar zijn vader wilde hem doodmaken, toch?

VADER: Ja, maar... Hij heeft het niet gedaan. Kijk, het gaat verder. Abraham noemde die plaats ‘de Heer ziet’; vandaar dat men nu nog zegt: ‘Op de berg van de Heer laat Hij zich zien.’ Toen riep de engel van de Heer voor de tweede maal uit de hemel tot Abraham en zei: ‘Bij Mijzelf heb Ik gezworen –